

Darba grupas par asistenta pakalpojuma pašvaldībā pilnveidošanu tikšanās protokols

2015.gada 16.novembrī
Labklājības ministrijā, Skolas ielā 28, Rīgā

Darba grupas vadītājs:

Labklājības ministrijas valsts sekretāre I.Jaunzeme

Piedalās:

1. Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu departamenta direktore, darba grupas vadītājas vietniece D.Jasjko;
2. Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienības pārstāvis, eksperts E.Alksnis;
3. Invalīdu un viņu draugu apvienības "Apeirons" pārstāvis I.Balodis;
4. Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu departamenta vecākais referents E.Grāveris;
5. Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienības pārstāve I.Jackune;
6. Latvijas neredzīgo biedrības pārstāve S.Sproģe;
7. Labklājības ministrijas Sociālās iekļaušanas un sociālā darba politikas departamenta vecākā referente D.Kampenusa;
8. Latvijas Muguras smadzeņu bojājumu biedrības pārstāvis, eksperts M.Karnītis;
9. Izglītības un zinātnes ministrijas Izglītības departamenta vecākā referente D.Mergupe-Kutraite;
10. Baltijas Starptautiskās akadēmijas pārstāve A.Mite;
11. Latvijas Autisma apvienības pārstāve S.Moora;
12. VSAC "Zemgale" pārstāve, eksperte I.Niedra;
13. Izglītības un zinātnes ministrijas Nodrošinājuma un finanšu departamenta grāmatvede I.Pētersone;
14. Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu departamenta vecākā eksperte I.Pikše;
15. Latvijas Pašvaldību savienības pārstāve I.Rudzīte;
16. Latvijas cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācijas "SUSTENTO" pārstāve D.Veinberga.

Protokolē: E.Grāveris

Daba grupas sanāksmes sākums: 10:00

Darba grupas mērķis: Izstrādāt priekšlikumus asistenta pakalpojuma pašvaldībā pilnveidošanai, lai izveidotu efektīvu, valsts budžeta iespējām un personu ar invaliditāti vajadzībām atbilstošu pakalpojumu.

Izskatāmie jautājumi:

- Labklājības ministrijas (turpmāk – Ministrija) prezentācija par asistenta pakalpojuma pašvaldībā turpmāko attīstību;
- Darba grupas darba plāna apspriešana;
- Diskusijas.

I.Jaunzeme: Atklāj sanāksmi un informē, ka Ministrija asistenta pakalpojumu saredz kā vienu no atbalsta sistēmām personām ar invaliditāti, kas ļauj realizēt šīs personas vajadzības un iespējas, kas noteiktas ANO Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām.

Prezentē Ministrijas skatījumu, kā pilnveidot asistenta pakalpojuma pašvaldībā. Informē, ka pakalpojuma izveides galvenie mērķi ir:

- veicināt personu ar invaliditāti integrāciju sabiedrībā;
- veicināt personu ar invaliditāti ģimenes locekļu iesaisti darba tirgū, mazinot mājsaimniecības atkarību no publiskajiem resursiem.

Norāda, ka primārās darbības jomas, uz kurām jāvērs asistenta pakalpojums, ir darbs un izglītība.

M.Karnītis: Personu ar invaliditāti organizācijas uzskata, ka pie esošā finansējuma, asistenta pakalpojumu pašvaldībā ir labāk pārtaisīt par pabalstu. Pabalstu varētu diferencēt – piešķirot vienu konstantu summu visiem, kam tiesības saņemt pabalstu, un papildus piemaksāt tiem, kas strādā, mācās un iesaistās nevalstisko organizāciju darbā, apmeklējot dienas centrus utt.

I.Balodis: Norāda, ka jābūt nodrošinātai iespējai saņemt medicīnas pakalpojumus, kā arī jāuzlabo vides pieejamība kopumā. Ir jābūt skaidrai arī asistenta pakalpojuma piešķiršanas novērtēšanas sistēmai. Ir atbalstāma personu ar invaliditāti individuāla vajadzību novērtēšana.

E.Alksnis: Uzskata, ka individuālo rehabilitācijas plānu sastādīšanai, nodrošinot asistenta pakalpojumu, ir jēga tikai tad, ja to realizēšanai ir atbilstoši resursi (dienas centri, izglītība, nodarbinātība). Uzskata, ka nav jēgas daba grupas darbam, ja tās mērķis ir tikai sadalīt 10 miljonus, kas paredzēti asistenta pakalpojuma nodrošināšanai.

I.Jaunzeme: Norāda, ka, pilnveidojot asistenta pakalpojumu, vispirms jāapzina esošā situācija un pēc tam jānoformulē vēlamā, kā arī jānosaka prioritātes pakalpojuma attīstībai. Tāpat ir jāsaprot, cik naudas asistenta pakalpojuma nodrošināšanai ir nepieciešams.

I.Rudzīte: Informē, ka pašvaldību sociālajiem dienestiem ir atšķirīgi viedokļi par pakalpojuma attīstību. Daļa sociālo dienestu uzskata, ka asistenta pakalpojumu nepieciešams pārtaisīt par pabalstu, jo pakalpojums nerasniedz mērķi, bet citi uzsver, ka nepieciešams attīstīt pakalpojumu.

M.Karnītis: Uzskata, ka pie esošā finansējuma kvalitatīvu asistenta pakalpojumu nav iespējams izveidot, bet, sašaurinot mērķauditoriju, var būt risks, ka valsti var iesūdzēt starptautiskajā cilvēktiesību tiesā.

A.Mite: Pauž, viedokli, ka valsts varētu nebūt vienīgais finansējuma avots asistenta pakalpojuma nodrošināšanai. Pakalpojuma nodrošināšanā var iesaistīt arī nevalstiskās organizācijas un ieinteresēt uzņēmējus.

S.Moora: Uzskata, ka jautājumu par asistenta pakalpojuma pieejamību nepieciešams skatīt plašāk. Aktuāls ir jautājums par asistenta pakalpojuma pieejamību izglītības iestādēs. Bērniem ar autismu šis pakalpojums ir nepieciešams, bet to var saņemt tikai tie bērni, kuriem ir invaliditāte. Līdz ar to, nepieciešams kārtot invaliditāti tikai tāpēc, lai saņemtu asistenta pakalpojumu. Uzskata, ka jābūt iespējai saņemt asistenta pakalpojumu izglītības iestādē, balstoties uz medicīnisko diagnozi.

D.Mergupe-Kutraite: Informē, ka asistenta pakalpojums nav vienīgais atbalsta veids izglītības procesa nodrošināšanai izglītības iestādē. Daļēji atbalsta pasākumi, izglītojamiem ar speciālām vajadzībām, t.sk. izglītojamiem ar invaliditāti, tiek nodrošināti jau pastāvošajā izglītības sistēmas normatīvā regulējuma ietvaros, kas nosaka papildu pedagoģiskā personāla, palīgpersonāla un citu atbalsta pasākumu nodrošinājumu izglītojamajiem ar speciālām vajadzībām. Izglītības un zinātnes ministrijā kopš 2015.gada februāra darbojas "IAP 2014 – 2020" rīcības virziena 1.4. Iekļaujošās izglītības principa īstenošana un sociālās atstumtības riska mazināšana definēto uzdevumu izpildes nodrošināšanas darba grupa, kuras uzdevumi ir apzināt iekļaujošās, t.sk. speciālās izglītības jomas problemātiku un sagatavot priekšlikumus nepieciešamajām izmaiņām normatīvajā regulējumā vispārējā un profesionālajā izglītībā (t.sk.

arī izglītojamiem ar autismu). Pauž, viedokli, ka iespējams, bērniem ar autismu ir nepieciešams noteikt atšķirīgus asistenta pakalpojuma piešķiršanas nosacījumus.

D.Jasjko: Ierosina, ka visas darba grupā iesaistītās organizācijas varētu sagatavot savu redzējumu par asistenta pakalpojuma pašvaldībā turpmāko attīstību.

D.Mergupe-Kutraite: Aicina sagaidīt Valsts kontroles ziņojumu un pēc tam meklēt risinājumus asistenta pakalpojuma nodrošināšanai pašvaldībās pilnveidei. Vērš uzmanību, ka Izglītības un zinātnes ministrijas kompetencē ir jautājums par asistenta pakalpojumu nodrošināšanu izglītības iestādē, nevis asistenta pakalpojumu pašvaldībā. Izglītības un zinātnes ministrija savu atzinumu var sniegt Ministru kabineta noteikumu izstrādes un saskaņošanas gaitā..

D.Jasjko: Norāda, ka ir nepieciešams iespējami plašs dažādu jomu speciālistu skatījums par asistenta pakalpojuma attīstību nākotnē.

E.Aksnis: Pauž, viedokli, ka nepieciešams vienoties par to, kāds ir darba grupas mērķis. Vai risinām jautājumu tikai par asistenta pakalpojumu pašvaldībā, vai skatām to kā vienu no pasākumiem ko nepieciešamas attīstīt, lai nodrošinātu pietiekamu, kompleksu atbalstu personām ar invaliditāti.

D.Jasjko: Piekrīt E.Alkšņa kungam, norādot, ka Ministrija ir prezentējusi savu redzējumu asistenta pakalpojuma attīstībai un aicina dalībniekus paust savu organizāciju viedokli, vai šis redzējums ir atbalstāms un kāds ir katras organizācijas redzējums par asistenta pakalpojuma pašvaldībā turpmāko attīstību.

I.Balodis: Piekrīt, ka darba grupai ir jāvienojas, vai risinām tikai jautājumu par asistenta pakalpojumu pašvaldībā vai strādājam pie risinājumiem kā uzlabot sistēmu kopumā.

D.Jasjko: Uzsaka, ka darba grupai jārisina jautājums par asistenta pakalpojuma pašvaldībā uzlabošanu, ņemot vērā nākotnes perspektīvu.

D.Mergupe-Kutraite: Atkārtoti norāda uz Izglītības un zinātnes ministrijas kompetenci informējot, ka nevar ziņot par asistenta pakalpojuma pašvaldībā attīstības iespējām.

I.Pikše: Vērš uzmanību uz normu Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumos Nr.942 "Kārtība, kādā piešķir un finansē asistenta pakalpojumu pašvaldībā", par pakalpojuma piešķiršanu personām ar redzes invaliditāti augstākās izglītības apgūšanai. Norāda, ka izmaiņu veikšanu asistenta pakalpojumam pašvaldībā nevar skatīt atrauti no asistenta pakalpojuma izglītības iestādē.

D.Jasjko: Ņemot vērā, ka asistenta pakalpojuma pašvaldībā ietvaros tiek nodrošināts pakalpojums arī personām ar redzes invaliditāti augstākās izglītības iestādēs, kā arī ņemot vērā iespēju, ka asistenta pakalpojumu nākotnē varētu sniegt profesionāls, apmācīts asistents, uzskatām, ka darba grupā ir nepieciešams arī Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāvis.

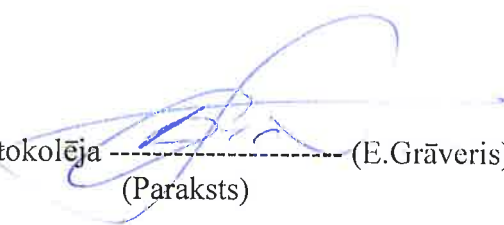
I.Pikše: Informē, ka darba grupas sanāksmju plānā, piedāvājot organizācijām paust savu redzējumu pakalpojuma uzlabošanai, Ministrija centās piedāvāt ērtāku veidu, kā noformulēt organizācijas pozīciju. Ja darba grupas dalībniekiem šāds risinājums nav pieņemams, tad darbu var organizēt diskusiju veidā, visiem izsakoties par katru jautājumu atsevišķi (piemēram, nākamajā tikšanās reizē runājot tikai par asistenta pakalpojuma mērķauditoriju). Ir jāvienojas, kuru no šiem diviem viedokļu prezentēšanas veidiem mēs izvēlamies.

Tikšanās beidzās: 12.00.

Nolemts:

- *Darba grupas dalībnieki vienojas, ka turpmākajās darba grupas sēdēs katras organizācijas pārstāvis prezentēs savas organizācijas viedokli par asistenta pakalpojuma attīstību. Kā vadlīnijas organizāciju prezentāciju strukturēšanai ir izmantojama 5. lapa no Ministrijas prezentācijas materiāla – Pakalpojuma attīstības izaicinājumi/risinājumu virzieni;*

- *Nākamā darba grupas sēde notiks 2016.gada 12.janvārī, plkst. 14.00, Ministrijas 2. ēkas 11.telpā.*

Protokolēja (E.Grāveris)
(Paraksts)